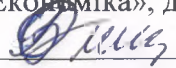

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Академічної ради з реалізації
освітньо-наукової програми підготовки
доктора філософії (PhD) за напрямом 051
«Економіка», д.е.н., професор

 О.М. Варченко

« 03 » вересня 2020 року

**Програма педагогічної практики
зі спеціальності 051 «Економіка» за освітньо-науковою програмою
підготовки доктора філософії у Білоцерківському національному
аграрному університеті**

Програма педагогічної практикисі спеціальності 051 «Економіка» за освітньо-науковою програмою підготовки доктора філософії у Білоцерківському національному аграрному університеті розроблена:

Варченко О.М., доктор економічних наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, Olga.Varchenko@btsau.edu.ua

Шуст О.А., доктор економічних наук, професор кафедри економіки та економічної теорії, olena.shust@btsau.edu.ua

Схвалено на засіданні Академічної ради з реалізації освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії (PhD) за напрямом 051 «Економіка»

« 03 » вересня 2020 р.

ОБЛАСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ТА НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

Розроблена програма педагогічної практики встановлює мінімальні вимоги до знань і вмінь аспірантів, які навчаються в аспірантурі Білоцерківського національного аграрного університету (далі – БНАУ), і визначає зміст та види робіт і звітності.

Програма призначена для викладачів, наукових керівників аспірантів та студентів PhD.

Програма розроблена відповідно до:

- Проекту стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
- Навчального плану освітньо-наукової програми 051 «Економіка».

Вид практики: виробнича

Тип практики: педагогічна

Спосіб проведення: стаціонарно

Форма проведення: дискретно

Місце практики в структурі освітньої програми: педагогічна практика аспірантів є обов'язковою для аспірантів.

Педагогічна практика проводиться на 1-3 роках навчання в аспірантурі.

Загальний обсяг науково-педагогічної практики становить 50 академічних годин. Щорічна трудомісткість практики встановлюється індивідуальним навчальним планом аспіранта.

ЦІЛІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика аспірантів є обов'язковою, зорієнтована на формування у аспірантів компетенцій викладача вищої школи.

Завданнями науково-педагогічної практики є:

- оволодіння основами педагогічної майстерності, вміннями і навичками самостійного ведення викладацької роботи;
- розробка і реалізація на практиці основних видів навчальних занять, формування системи оцінювання і контрольних матеріалів;
- розробка методичних матеріалів, програм для реалізації навчальних дисциплін, змістовно наближених до профілю наукового дослідження;
- апробація результатів наукового дослідження аспіранта у вищій школі.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНЦІЙ, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ У РЕЗУЛЬТАТІ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ:

В результаті проходження практики **аспірант повинен:**

Знати: основні методики викладання економічних дисциплін; правила академічної етики.

Вміти: організувати навчальний процес; розробляти навчально-методичні матеріали для підготовки і читання лекцій, ведення семінарських і практичних занять, прийому іспитів і заліків; надавати допомогу в організації самостійної освітньої та науково-дослідної роботи студентів; проводити різні форми контролю якості засвоєння пройденого матеріалу і оцінки знань студентів.

Мати навички (набути досвіду): викладання економіки, а також окремих розділів та дисциплін економічного знання в закладах вищої освіти різного профілю; спілкування з навчальною аудиторією; розробки навчально-методичних матеріалів.

В результаті проходження практики аспірант освоює такі компетенції:

Компетенція	Код ОП	Дескриптори – основні ознаки освоєння (показники досягнення результату)
Здатність вільного володіння українською та іноземними мовами для здійснення наукових досліджень та комунікацій, обґрунтування та відстоювання власних наукових поглядів при представленні результатів дослідження, міжнародного наукового співробітництва, формуванні показників наукометрії.	ЗК 2	Аспірант демонструє вміння щодо ведення занять, володіє прийомами мотивації студентства, формує партнерські відносини зі студентами
Здатність застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, інноваційні методи та підходи в науково-дослідній та педагогічній діяльності.	ЗК 3	Аспірант демонструє вміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології у проведенні навчальних занять.
Здатність викладати дисципліни економічного спрямування на основі використанням сучасних технологій навчання.	СК 6	Аспірант демонструє вміння запланувати необхідні заходи по дисципліні; вміння вибирати сучасні освітні технології та методи навчання; розробити методичні матеріали з дисципліни.

ЗМІСТ ТА ПЛАН ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика аспірантів може проходити в різних формах:

- вивчення досвіду викладання провідних викладачів БНАУ в ході відвідування навчальних занять;
- розробка змісту навчальних занять, методична робота з навчальної дисципліни за відповідним напрямом наукових інтересів аспіранта;

- проведення навчальних занять за тематикою, що відповідає напряму наукових інтересів аспіранта;
- підготовка кейсів, матеріалів для практичних робіт, складання завдань і т.д. ;
- інші форми педагогічної діяльності, які закріплені в навчальному плані.

План практики:

Етап	Вид діяльності
Підготовчий етап	• вивчення форм звітності, аналіз робочої програми практики, складання індивідуального плану практики; • ознайомлення із університетськими актами, які регламентують педагогічний процес, а також особливості роботи у системі MOODLE університету; • аналіз місця та призначення вибраної форми діяльності і структурі освітньої програми студентів.
Проектний/ викладацький етап	• вивчення досвіду викладання провідних викладачів БНАУ в ході відвідування навчальних занять; • розробка змісту навчальних занять, методична робота з навчального предмета, за відповідним напрямом наукових інтересів аспіранта; • проведення навчальних занять за тематикою, що відповідає напряму наукових інтересів аспіранта; • підготовка кейсів, матеріалів для практичних робіт, складання завдань і т.д. ;
Заключний етап	• підготовка і підписання звітних документів по практиці; • захист звіту по практиці на атестації.

Загальна програма практики, робочий графік (план) проведення практики; індивідуальні завдання подаються в Індивідуальному навчальному плані і підписується аспірантом, науковим керівником і Гарантом програми.

Базою проходження практики є кафедри факультету.

Аспірант при проходженні практики зобов'язаний виконувати завдання, передбачені цією програмою практики.

Керівництво практикою і контроль проходження практики здійснює науковий керівник аспіранта за погодженням з Гарантом програми.

ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Організатором педагогічної практики є структурний підрозділ (кафедра) БНАУ, до якої прикріплено аспіранта.

Керівником педагогічної практики аспіранта є його науковий керівник.

План (робочий графік) проведення практики, індивідуальні завдання аспіранта підтверджується підписом керівника практики.

ЗВІТНІ МАТЕРІАЛИ ПО ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Звіт про практику оформляється аспірантом за підсумками року навчання шляхом заповнення відповідного розділу атестаційного листа і доповідається на проміжній атестації кожного року навчання, якщо в даному році передбачено проходження даного виду практики.

До звіту (атестаційному листу) за запитом, або за бажанням того, хто навчається можуть додаватися наступні документи (опційно):

1. Документи, що підтверджують виконання педагогічної діяльності (лист-підтвердження, виписка з індивідуального навантаження викладача і т.д.)
2. План проведених навчальних занять / матеріали по проміжному контролю дисципліни.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Атестація з педагогічної практики здійснюється у формі заліку. Звіт по практиці доповідається на щорічній осінній атестації аспірантів.

Заліку передуює поточний контроль у формі консультації з керівником практики. Поточний контроль проводиться після завершення підготовчого етапу практики. Поточний контроль не є впливає на формування підсумкової оцінки.

Перелік можливих питань до поточного контролю:

1. Чи вдалося Вам ознайомитися з нормативно-правовими актами університету, що регламентують педагогічний процес? Які особливості та принципові моменти Ви могли б виділити?
2. Як Ви можете комплексно охарактеризувати освітню програму, на якій Вм викладали дисципліну.

Критерії оцінки педагогічної практики:

«Зараховано»	складено та подано звітні документи по практиці; обсяг, зміст і характер практики дозволили сформувати необхідні компетенції; програма практики виконана в повному обсязі.
«Не зараховано»	не складено та не представлено звітні документи по практиці; обсяг, зміст і характер практики не дозволив сформувати передбачених компетенцій; програма практики не виконана в повному обсязі.

Аспіранти, які не виконали без поважної причини вимоги програми практики, не подали звіт або отримали оцінку «не зараховано», вважаються як ті, що мають академічну заборгованість.

Ліквідація академічної заборгованості по практикам проводиться встановленим в БНАУ порядком.

ЛІТЕРАТУРА ТА РЕСУРСИ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

1. Дем'яненко О.О. Активні форми взаємодії викладача і студентів у навчально-виховному процесі вищої школи : організаційно-методичні аспекти : Навчально-методичний посібник [для викладачів і наставників академічних груп] Біла Церква: БНАУ, 2019. 35 с.

2. Теорія і методика викладання у вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання, які навчаються за спеціальністю 133 – «Галузеве машинобудування». КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: І. О. Казак. Електронні текстові дані (1 файл: 1,37 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с.

3. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.

4. ANNEX to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning [Electronic resource]. Available at: <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/annex-recommendation-keycompetences-lifelong-learning.pdf>.

5. Charting the Course of Education and HIV (Education move). Paris: UNESCO Publishing, 2014. 187 p.

6. Higher education the attack of the MOOCs. The Economist. 2013. July 20th.

7. Абдалова О. И., Исакова О. Ю. Использование технологий электронного обучения в учебном процессе. Дистанц. и виртуал. обучение. 2014. №12. С. 50–55.

8. Азимов Э. Г. Массовые открытые онлайн-курсы в системе современного образования. Дистанц. и виртуал. обучение. 2014. № 12. С. 5.

9. Берестова А. Інноваційні технології та методи навчання у професійній освіті [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://nadoest.com/innovacijnitehnologiyi-ta-metodi-navchannya-u-profesijnij-osv>

10. Бистрова Ю.В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України. Право та інноваційне суспільство. 2015. №1 (4). С. 27-33.

11. Болонская декларация. Совместная декларация министров образования Европы Болонья, 19 июня 1999 года. 9. Гордон Драйзен, Джаннетт Вос. Революція в навчання. Перекл. з англ. М. Товкало. – Львів : Літопис, 2011. 544 с. 17

12. Доронина Н. Н. Организация учебного процесса в вузе с использованием активных методов обучения : методы обучения студ. в вузе. Социология образования. 2011. №3. С. 31–38.

13. Закон України „Про вищу освіту” : прийнятий 1 липня 2014 р., із змінами та доповненнями станом на 4 серпня 2015р. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

14. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : монографія. За ред. П. Ю. Саух. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 443 с.

15. Пихтіна Н.П. Основи педагогічної техніки: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2013. – 316 с.
16. Теорія та практика змішаного навчання: за ред. В.М. Кухаренка. Харків: «Міськдрук», НТУ «ХПІ», 2016. 284 с .
17. Стрельников В.Ю., Брітченко І. Г. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МПК ПУЕТ. Полтава : ПУЕТ, 2013. 309 с. С. 3-20.
18. Шестопалюк О.В. Інноваційні моделі навчання в діяльності вищих навчальних закладів. Теорія і практика управління соціальними системами. 2013. №3. С. 118-124.
19. Гусак П. М., Гусак Л.Є. Компетенції і компетентності у підготовці фахівця. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія : Зб. наук. праць. Випуск Вінниця: Нілан ЛТД, 2015. 432 с. С. 7-11.
20. Prometheus : платформа масових відкритих онлайн курсів [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://prometheus.org.ua/> 18 – Креативність та освіта: чому це має значення // ВИЩЕ: Спільнота для навчання та викладання [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://gohigher.org/creativity_and_education